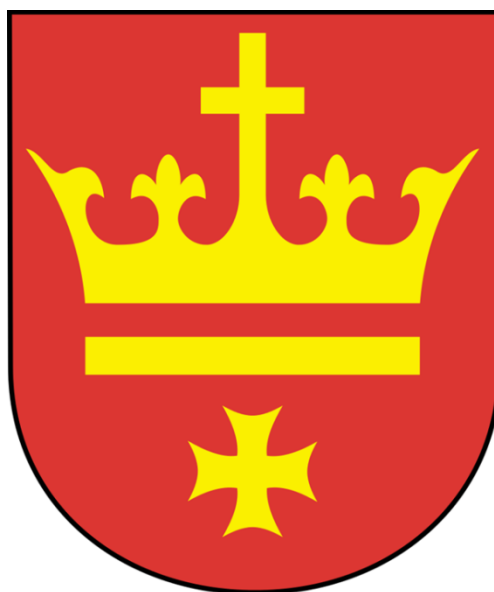

**STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO
MIASTA STAROGARD GDAŃSKI NA LATA 2021-2030**

GMINA MIEJSKA STAROGARD GDAŃSKI

STAROGARD GDAŃSKI 2021

Opracowanie:

Westmor Consulting

Urszula Wódkowska

Biuro: ul. Królewiecka 27, 87-800 Włocławek

Siedziba: ul. 1 Maja 1A, 87-704 Bądkowo

Autorzy:

Karolina Drzewiecka – Kierownik Projektu

Mateusz Grzelak – Młodszy Analityk

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Wnioski z diagnozy.....	9
2. Cele strategiczne, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań	22
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta	38
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście.....	44
5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.....	46
6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta.....	47
7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	49
8. Źródła finansowania Strategii Rozwoju	54
Spis tabel i rysunków.....	59

Wstęp

Strategia rozwoju jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń, implikując przejście ze stanu istniejącego do pożądanego, wyrażonego w wizji rozwoju. Strategia rozwoju stanowi najważniejszy dokument przygotowywany przez samorząd gminny, który określa priorytety i cele rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki.

Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do planowania i wdrażania projektów współfinansowanych m.in. ze środków zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030 składa się z dwóch głównych części:

- 1) wniosków z diagnozy strategicznej,
- 2) określenia strategii rozwoju, w tym wizji i misji, celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań strategicznych i oczekiwanych rezultatów ich realizacji.

Celem diagnozy jest analiza potencjału społeczno-gospodarczego Miasta, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania. Diagnoza jest punktem wyjścia do opracowania celów strategicznych, a następnie celów operacyjnych i kierunków działań.

W drugiej części przedstawiono plan działań Miasta do 2030 roku w oparciu o wnioski z przeprowadzonej analizy. W części tej określone zostały następujące elementy: misja i wizja rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób realizacji i finansowania Strategii, ze wskazaniem podmiotów zaangażowanych w jej wdrażanie. Ponadto przedstawiono działania, które pozwolą osiągnąć zakładane długookresowe cele strategiczne.

UWARUNKOWANIA PROGRAMOWE

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030 stanowi dokument bazowy, który określa, jakie działania powinny być wdrażane, aby wspierać dalszy rozwój Miasta, przede wszystkim w sferze społecznej i gospodarczej, ale także wpływać na ożywienie sfery kulturalnej i turystycznej z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Przy jej formułowaniu, pod uwagę wzięto założenia obowiązujących dokumentów strategicznych wyższego rzędu, tj.:

- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030;
- Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.;
- Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030.

Poniżej dokonano opisu zgodności założeń strategicznych Miasta z dokumentami wyższego rzędu.

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWA DO 2030 R.)

Strategia została przyjęta Uchwałą Nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (M.P. 2017 poz. 260). Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

W dokumencie określono następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Cele zakładane do realizacji przez Miasto wpisują się w cele i kierunki działań zawarte w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, głównie w cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu, kierunek interwencji – zwiększenie efektywności programowania rozwoju poprzez zintegrowanie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego oraz zapewnienie realnej partycypacji społecznej, a także Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, kierunki interwencji – aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta, rozwój obszarów wiejskich i wzmocnienie sprawności administracyjnej samorządów terytorialnych oraz ich zdolności do współpracy z partnerami na rzecz rozwoju.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Jest to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r. i został przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą nr 102 z dnia 17 września 2019 r. (M.P. 2019 poz. 1060). Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Głównym celem polityki regionalnej jest efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Powyższy cel realizowany jest poprzez trzy cele szczegółowe polityki regionalnej:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Założenia strategiczne Miasta Starogard Gdański zostały określone z uwzględnieniem postanowień Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU TRANSPORTU DO 2030 ROKU

Strategia została przyjęta przez Radę Ministrów Uchwałą nr 105 z dnia 24 września 2019 r. (M.P. z 2019 r. poz. 1055).

Cel główny Strategii brzmi: Zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa ruchu uczestników i efektywności sektora transportowego, przez tworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego w wymiarze krajowym, europejskim i globalnym. Zrealizowanie powyższego celu wymagać będzie osiągnięcia następujących kierunków interwencji:

- kierunek interwencji 1: budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- kierunek interwencji 2: poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności;
- kierunek interwencji 4: poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- kierunek interwencji 6: poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

Założenia strategiczne Miasta Starogard Gdański, obejmujące wykorzystanie potencjału ze względu na położenie i dostępność komunikacyjną, a także dalsze prace w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury drogowej, wpłyną na osiągnięcie celu głównego Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 r.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2030

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 przyjęta została Uchwałą Nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku.

Wizja województwa brzmi następująco:

„Pomorskie w roku 2030 to region dobrobytu:

- **Rozwijający się w sposób trwały** – bazujący na wyróżnikach Pomorza: aktywności i potencjale wykształcenia mieszkanki i mieszkańców, wysokim poziomie kapitału ludzkiego i społecznego, bogatym dziedzictwie wielokulturowym, morskim i wolnościowym, unikatowych walorach środowiskowych i krajobrazowych, zrównoważonej mobilności, a także branżach kluczowych dla gospodarki i inteligentnych specjalizacji;
- **Ekoefektywny** – dążący do osiągnięcia neutralności klimatycznej i odporny na negatywne zjawiska klimatyczne, bazujący na racjonalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów, a także zapewniający wysoką jakość przestrzeni i środowiska naturalnego oraz powszechny dostęp do zróżnicowanych źródeł energii, zwłaszcza odnawialnych;
- **Otwarty** – zarówno w wymiarze społecznym, dzięki poszanowaniu różnorodności kulturowej, etnicznej, narodowościowej i światopoglądowej wszystkich osób zamieszkujących Pomorze, jak i poprzez aktywny udział w globalnych i europejskich procesach gospodarczych i technologicznych;
- **Spójny** – zapewniający wszystkim mieszkańcom poszczególnych części województwa odpowiedni standard życia i warunki rozwoju, w tym powszechny dostęp do zindywidualizowanych usług publicznych, jak opieka zdrowotna, transport zbiorowy, edukacja, pomoc społeczna, kultura czy oferta czasu wolnego, jak również dążący do eliminowania nierówności społecznych i ekonomicznych występujących w regionie;
- **Innowacyjny** – kreujący i wykorzystujący nowoczesne rozwiązania typu smart w kluczowych obszarach rozwoju, w szczególności w wymiarze środowiskowym, gospodarczym, społecznym i organizacyjnym, a także aktywnie czerpiący z trendów technologicznych i cyfryzacji.”

Realizacja powyższej wizji województwa opierać się będzie na trzech filarach (celach strategicznych) oraz określonych w ich ramach celach operacyjnych:

1. Trwale bezpieczeństwo:
  - 1.1. Bezpieczeństwo środowiskowe,
  - 1.2. Bezpieczeństwo energetyczne,
  - 1.3. Bezpieczeństwo zdrowotne,
  - 1.4. Bezpieczeństwo cyfrowe,
2. Otwarta wspólnota regionalna:
  - 2.1. Fundamenty edukacji,
  - 2.2. Wrażliwość społeczna,

- 2.3. Kapitał społeczny,
- 2.4. Mobilność,
- 3. Odporna gospodarka:
  - 3.1. Pozycja konkurencyjna,
  - 3.2. Rynek pracy,
  - 3.3. Oferta turystyczna i czasu wolnego,
  - 3.4. Integracja z globalnym systemem transportowym.

Cele rozwojowe określone w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030 są spójne z ww. celami na szczeblu wojewódzkim. Realizacja ich założeń wpłynie na osiągnięcie zakładanych efektów na terenie Starogardu Gdańskiego i województwa pomorskiego.

W dalszej części przedmiotowej Strategii przedstawiono obszar wyznaczony w ramach Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, do którego należy Miasto, w tym główne potencjały, ale również bariery i zagrożenia dla przyszłego rozwoju tego obszaru.

1. Wnioski z diagnozy

Zgodnie z art.10a ust.1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2019 poz. 1295 z późn. zm.) podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przygotowuje diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych. W ramach przeprowadzonej diagnozy dokonano analizy sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Ponadto uwzględniono analizę zdolności inwestycyjnej Miasta i potencjału jakości życia, w tym wyniki przeprowadzonego badania ankietowego.

Kompleksowa diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Miasta Starogard Gdański na potrzeby opracowania niniejszej Strategii Rozwoju stanowi załącznik do Strategii.

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I KOMUNIKACYJNE

Miasto znajduje się w południowej części województwa pomorskiego, w odległości 50 km na południe od Gdańska. Starogard Gdański posiada dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne. Jako główny ośrodek lokalizacji funkcji gospodarczych i administracyjnych w powiecie, posiada dobrze rozwiniętą komunikacyjną sieć powiązań zewnętrznych, składającą się przede wszystkim z drogi krajowej nr 22 łączącej miasto ze zlokalizowaną około 14 km na wschód autostradą A1 relacji Gdańsk – Łódź – Katowice. Na terenie miasta funkcjonuje transport zbiorowy. Ponadto przez Starogard Gdański przebiega dwutorowa linia kolejowa znaczenia państwowego nr 203 relacji Tczew – Kostrzyn (przejście graniczne z Niemcami), która stanowi ważne połączenie miasta z Gdańskiem.

Zgodnie z przeprowadzonym badaniem ankietowym na terenie miasta, do najistotniejszych problemów zaliczono brak obwodnicy, która pozwoliłaby udrożnić przejazd przez miasto, zwłaszcza w godzinach szczytu oraz zły stan części dróg lokalnych, głównie ulic osiedlowych i bocznych. Miasto realizuje jednak zadania zmierzające do poprawy komunikacji. Realizacja w ostatnich latach inwestycji dotyczącej budowy i skomunikowania węzła integracyjnego w mieście spowodowała, że komunikacja w Starogardzie Gdańskim umożliwia łączenie różnych środków transportu i jest bardziej przyjazna dla pasażerów. W 2020 r. Rada Miasta Starogard Gdański przyjęła Strategię Rozwoju Elektromobilności w Starogardzie Gdańskim na lata 2020-2036, która określa działania z zakresu tworzenia infrastruktury sprzyjającej rozwojowi transportu elektrycznego zmierzającej do ograniczenia emisji spalin i poziomu hałasu drogowego, generowanych przez sektor transportowy. Celem Strategii jest również zwiększenie świadomości mieszkańców z zakresu ochrony środowiska, w tym emisji zanieczyszczeń, korzystania ze zrównoważonego transportu i rozwoju alternatywnych środków podróżowania. Poprzez poprawę jakości powietrza oraz wzrost dostępności nowoczesnych elektrycznych środków transportowych, realizacja Strategii przyczyni się do

podniesienia atrakcyjności miasta, zarówno dla mieszkańców, jak i osób odwiedzających Starogard Gdański.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Najważniejszym elementem środowiska przyrodniczego Starogardu Gdańskiego jest dolina Wierzycy. W jej obrębie występują m.in. łągi i grądy na zboczach oraz ziołoroślowe łąki. Ponadto w zbiorowiskach leśnych, łąkowych i murowych znajduje się wiele rzadkich i interesujących taksonów. Formami ochrony przyrody zlokalizowanymi na terenie Starogardu Gdańskiego są: Obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy (PLH220094) oraz 1 pomnik przyrody – drzewo Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*. Uzupełnieniem sfery środowiskowej są obszary zieleni urządzonej, do której należy zaliczyć przede wszystkim Park Miejski położony w centrum miasta.

PROCESY DEMOGRAFICZNE

Miasto Starogard Gdański znajduje się na siódmym miejscu pod względem liczby ludności w województwie pomorskim. Przeprowadzona diagnoza wskazała systematyczny spadek liczby mieszkańców w ciągu ostatnich lat, na który składa się przede wszystkim ujemne saldo migracji oraz malejący przyrost naturalny, który w ostatnich latach przyjął wartości ujemne.

Główną grupą odpływającą z miasta są osoby młode, które emigrują do większych miast. Niekorzystnym zjawiskiem jest również starzenie się społeczeństwa, na co składa się rosnąca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym. Zmieniająca się sytuacja demograficzna będzie w przyszłości skutkowałą zmianą popytu na usługi publiczne związane z opieką i potrzebami osób starszych.

GOSPODARKA

Przeprowadzana diagnoza wykazała w okresie od roku 2015 do 2018 stagnację gospodarczą na terenie miasta. Wzrost liczby podmiotów, a co za tym idzie wzrost aktywności gospodarczej odnotowano jedynie w ostatnim roku analizy.

Starogard Gdański jest jednym z ważniejszych ośrodków miejskich i przemysłowych na Pomorzu. Głównymi gałęziami gospodarki miasta jest przemysł farmaceutyczny, drzewny, budowlany, metalowy, chemiczny, spożywczy, odzieżowy oraz szklarski. Największymi podmiotami na terenie miasta są Zakłady Farmaceutyczne Polpharma S.A. Starogard Gdański, Fabryka Mebli Okrętowych „Famos” oraz Destylarnia Sobieski S.A.

Głównymi obszarami przeznaczonymi dla działalności przemysłowo-produkcyjno-usługowej są tereny w południowo-wschodniej części miasta, między drogą wojewódzką nr 222

(ul. Pelplińską) a linią kolejową. Ponadto znajduje się tu podstrefa Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o całkowitej powierzchni około 59,64 ha. Ważne, ze względu na lokalizację firm przemysłowych o produkcyjnych, są również tereny przy ul. Zielonej.

Wskaźniki aktywności gospodarczej na terenie miasta są w większości wyższe niż średnie wartości dla powiatu starogardzkiego i kraju, co pokazuje, że Starogard Gdański jest jednym z głównych ośrodków gospodarczych w regionie.

W latach 2015-2017 zanotowano znaczny spadek stopy bezrobocia, natomiast w latach 2017-2019 zaobserwowano zatrzymanie tego trendu, a nawet jego odwrócenie i wzrost bezrobocia w roku 2019 w stosunku do roku 2018. Wzrost ten jest jednak niewielki i dotyczy głównie kobiet. Przez cały analizowany okres zaobserwować można również zmniejszenie udziału osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na terenie miasta.

Według ankietowanych, którzy wzięli udział w badaniu, do najistotniejszych problemów z zakresu gospodarki zaliczono brak atrakcyjnych miejsc pracy dla osób młodych i wykształconych.

MIESZKALNICTWO

W ciągu ostatnich lat obserwuje się wzrost liczby mieszkań na terenie miasta oraz związany z nim wzrost liczby izb i powierzchni użytkowej mieszkań, co świadczy o korzystnym rozwoju miasta Starogardu Gdańskiego pod względem osiedleńczym. Wzrostowi ulega również liczba mieszkań wyposażonych w instalacje sanitarne – łazienkę, wodociąg i centralne ogrzewanie.

Należy jednak zaznaczyć, że zgodnie z informacjami w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Starogard Gdański tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej charakteryzują się największym wzrostem powierzchni terenów wskazanych do zainwestowania. Obecnie głównymi obszarami zabudowy jednorodzinnej są tereny położone w południowej, zachodniej i północno-zachodniej części miasta. W ramach rozwoju mieszkalnictwa w mieście prowadzone są działania zmierzające do powstania nowych budynków wielorodzinnych, a także prowadzone są prace remontowe budynków komunalnych, mające na celu poprawę warunków mieszkaniowych na terenie miasta.

OŚWIATA

Na terenie miasta znajdują się placówki oświatowe na poziomie podstawowym, średnim i wyższym. Żłobki (placówki prywatne) i przedszkola zapewniają odpowiednią liczbę miejsc dla dzieci, a szkoły w Starogardzie Gdańskim – dobrą jakość kształcenia, ponieważ wyniki osiągnięte przez uczniów są w większości wyższe od średnich wyników dla powiatu

starogardzkiego. Na terenie miasta funkcjonuje jedna uczelnia wyższa: Pomorska Szkoła Wyższa, która kształci studentów na trzech kierunkach niestacjonarnych I stopnia: Administracji, Pedagogiki i Logistyki oraz na licznych kierunkach studiów podyplomowych.

Dodatkowo na terenie miasta znajduje się Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, który otacza opieką dydaktyczną i wychowawczą kilkuset uczniów i wychowanków z różnym rodzajem stopnia niepełnosprawności.

KULTURA, TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

Zadania z zakresu kultury realizują przede wszystkim: Starogardzkie Centrum Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna oraz Muzeum Ziemi Kociewskiej. Jednostki te organizują wiele imprez i wydarzeń kulturalnych przyciągających nie tylko mieszkańców, ale również osoby spoza miasta, w tym zagranicznych gości. Zadania z zakresu sportu i rekreacji realizuje głównie Ośrodek Sportu i Rekreacji w Starogardzie Gdańskim i kluby sportowe.

Do głównych atutów turystycznych i kulturowych miasta zaliczyć można przede wszystkim funkcje stolicy Kociewia, czyli regionu etniczno-kulturowego położonego na Pomorzu Gdańskim wzdłuż lewego brzegu Wisły. Miasto posiada bogaty i różnorodny zasób zabytków charakterystycznych i wyróżniających region, do których należą przede wszystkim obiekty sakralne, składające się na bogate walory antropogeniczne i kulturowe. Na uwagę zasługuje układ urbanistyczny Starego Miasta, wpisany do rejestru zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków (nr rej. 108), z zachowanym fragmentem murów obronnych i basztą.

Przez miasto przebiega również wiele szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych oraz biegnący na rzece Wierzycy szlak wodny (kajakowy). Na terenie Starogardu Gdańskiego znajduje się infrastruktura turystyczna, w tym noclegowa, gastronomiczna i uzupełniająca (m.in. tereny wypoczynkowe i rekreacyjne, szlaki turystyczne oraz obiekty sportowe). Ponadto działają tu również pozarządowe organizacje i stowarzyszenia, które realizują m.in. zadania w zakresie zaspokajania kulturalnych potrzeb mieszkańców oraz kreowania kulturalnej tożsamości tego regionu. Obrazuje to wysoką aktywność społeczną mieszkańców.

OCHRONA ZDROWIA

Na terenie miasta znajduje się Kociewskie Centrum Zdrowia (Szpital w Starogardzie Gdańskim), który zapewnia dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. Oprócz szpitala na terenie miasta funkcjonuje dodatkowo kilkanaście podmiotów leczniczych, w tym m.in. Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych (prowadzony przez Samorząd Województwa Pomorskiego) czy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Lekarska (podległy Gminie Miejskiej Starogard Gdański).

POMOC SPOŁECZNA

Na terenie Starogardu Gdańskiego funkcjonuje wiele instytucji, które umożliwiają mieszkańcom pokonanie trudnych sytuacji życiowych, rozwiązanie problemów, zapewniają wsparcie, zaspokajają podstawowe potrzeby oraz udzielają pomocy psychologicznej.

Ustawowe zadania pomocy społecznej na terenie miasta wypełnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim, Środowiskowy Dom Samopomocy w Starogardzie Gdańskim oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starogardzie Gdańskim. Podmioty te wspierane są przez mniejsze ośrodki i instytucje m.in.: Ośrodki Wsparcia Dziennego, Środowiskowy Hufiec Pracy, Punkt Interwencji Kryzysowej w Starogardzie Gdańskim, Zespół Interdyscyplinarny, Dzienny Dom SENIOR+ oraz Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdański.

W okresie poddanym analizie (w latach 2015-2019) zanotowano wyraźny spadek liczby osób korzystających ze świadczeń społecznych, jednak w dalszym stopniu liczba ta jest znacząco wyższa od średniej liczby dla powiatu starogardzkiego i województwa pomorskiego. Biorąc pod uwagę liczbę rodzin, główną przyczyną trudnej sytuacji beneficjentów pomocy społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim jest: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, potrzeba ochrony macierzyństwa oraz alkoholizm.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na obszarze miasta swoją siedzibę mają:

- Komenda Powiatowa Policji w Starogardzie Gdańskim,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Starogardzie Gdańskim,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Starogardzie Gdańskim,
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Starogardzie Gdańskim,
- Powiatowy Inspektorat Weterynaryjny w Starogardzie Gdańskim,
- Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim,
- Prokuratura Rejonowa w Starogardzie Gdańskim,
- Straż Miejska w Starogardzie Gdańskim.

Analizując dane Komendy Powiatowej Policji w Starogardzie Gdańskim, na przestrzeni lat 2017-2019, odnotowuje się spadek liczby stwierdzonych przestępstw oraz wzrost poziomu ich wykrywalności. Głównym rodzajem stwierdzonych przestępstw w podanych latach była kradzież rzeczy.

Ochronę przeciwpożarową na terenie miasta Starogard Gdański zapewnia przede wszystkim Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Starogardzie Gdańskim, a także

jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej (w mieście i z sąsiednich gmin) oraz odpowiednie służby BHP w zakładach pracy.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Na terenie miasta funkcjonuje scentralizowana sieć ciepłownicza oraz sieć gazowa. Niemal wszyscy mieszkańcy podłączeni są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a badania jakości wody wykazują jej dobry stan. Starogard Gdański posiada zadowalający stan sieci energetycznej oraz uporządkowany system gospodarki odpadami. W odległości około 4 km od zachodniej granicy miasta zlokalizowany jest Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o. w Starym Lesie.

ANALIZA ZDOLNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Diagnoza wykazała osiągnięcie przez Budżet Miasta coraz wyższych dochodów. W ciągu ostatnich 5 lat wzrosły one o 71,36%, z czego dochody majątkowe zwiększyły się o 129,83%, a dochody bieżące o 65,71%. Osiągane nadwyżki budżetowe należy uznać za pozytywny aspekt planowania oraz wykonywania dochodów i wydatków budżetowych Miasta.

POLITYKA PRZESTRZENNA

Powierzchnia miasta Starogard Gdański wynosi 2 528 ha. Największy udział stanowią użytki rolne (49,57%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (39,12%), z czego największą część stanowią tereny mieszkaniowe.

Zgodnie z informacjami w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Starogard Gdański obszary położone w części południowo-wschodniej miasta, między drogą wojewódzką nr 222 (ul. Pelplińska) a linią kolejową oraz w części północno-środkowej w rejonie linii kolejowych, wyznaczone zostały do rozwoju obszarów produkcyjnych, przemysłowych i usługowych.

Obszary rozwoju terenów usługowych w głównej mierze wyznaczono wzdłuż głównych arterii komunikacyjnych miasta tj. ul. Zblewskiej, Władysława Jagiełły i Adama Mickiewicza (droga krajowa nr 22) oraz ul. Skarszewskiej.

Natomiast obszarami planowanej zabudowy mieszkaniowej są tereny w południowej oraz północno-zachodniej części miasta.

ANALIZA SWOT

Miasto Starogard Gdański podejmuje działania wykorzystujące swój potencjał w celu dostosowania do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność.

Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że występuje wiele czynników sprzyjających rozwojowi Miasta (tzw. **szanse i mocne strony**).

Poniżej przedstawiono mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia wywierające wpływ na dalszy rozwój Miasta.

Tabela 1. Analiza SWOT – Położenie i infrastruktura komunikacyjna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne; Sąsiedztwo aglomeracji Trójmiejskiej; Zintegrowany Węzeł Komunikacyjny; Działania inwestycyjne w zakresie poprawy stanu technicznego dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> Zły stan techniczny części dróg; Brak obwodnicy miasta na drodze krajowej nr 22.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury drogowej; Przebiegająca w pobliżu miasta Autostrada A1; Bliskość aglomeracji Trójmiejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczona ilość środków na rozwój infrastruktury technicznej.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Analiza SWOT – Demografia

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Ludność w wieku produkcyjnym stanowiąca największą grupę mieszkańców miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> Spadek liczby ludności; Malejący przyrost naturalny; Rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym; Ujemne saldo migracji.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Napływ nowych mieszkańców; Prowadzona na poziomie krajowym polityka prorodzinna. 	<ul style="list-style-type: none"> Postępujący proces starzenia się społeczeństwa; Emigracja młodych ludzi do Trójmiasta; Epidemie.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3. Analiza SWOT – Gospodarka i rynek pracy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby podmiotów gospodarczych; • Występowanie na terenie miasta firm o zasięgu ogólnokrajowym; • Wyznaczone na terenie miasta podstrefy Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej; • Wzrost liczby budynków mieszkalnych; • Realizacja inwestycji z zakresu budownictwa mieszkaniowego przez Miasto; • Niski poziom bezrobocia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stagnacja gospodarcza w mieście; • Zmniejszająca się liczba osób w wieku produkcyjnym; • Emigracja ludności do większych miast – zwłaszcza osób młodych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost gospodarczy kraju; • Budowa nowych zakładów na terenie miasta przez podmioty krajowe i zagraniczne; • Położenie miasta przy aglomeracji Trójmiejskiej, pozwalające nawiązywać atrakcyjne kontakty handlowe; • Możliwość pozyskania funduszy pozabudżetowych krajowych i zagranicznych na rozwój gospodarczy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spowolnienie gospodarcze w kraju.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 4. Analiza SWOT – Kultura, sport i rekreacja

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Liczne szlaki piesze, rowerowe i wodne (m.in. trasa „Korona i Krzyż”, Szlak Deyny i szlak Doliny Wierzycy); • Starogard Gdański kulturalną stolicą Kociewia; • Bogata historia miasta i walory kulturowe; • Bogate dziedzictwo niematerialne, na które składa się kultura Kociewia; • Rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna; • Modernizacja parku miejskiego oraz stworzenie i rozwój Parku Nowe Oblicze; • Aktywność mieszkańców w klubach sportowych; • Funkcjonowanie wielu instytucji kultury; • Organizacja wielu imprez i wydarzeń kulturalnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak markowej imprezy kulturalnej oraz flagowej atrakcji turystycznej; • Brak samodzielnego kompleksu krytych basenów.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększony ruch turystyczny; • Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Miasta; • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowej i turystycznej; • Urozmaicanie oferty kulturalnej oraz zwiększanie dostępności kultury; • Możliwość rozwoju sportu w oparciu o przygotowaną bazę obiektów sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek możliwości finansowania kultury i sportu; • Konkurencyjne wydarzenia kulturalne i sportowe w innych miastach.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Analiza SWOT – Infrastruktura techniczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonująca na obszarze miasta scentralizowana sieć ciepłownicza; • Zlokalizowana sieć gazowa zaopatrująca w gaz ziemny ponad 75% mieszkańców miasta; • Rozbudowana sieć wodociągowa zaopatrująca niemal wszystkich mieszkańców miasta w wodę; • Wysoki stopień skanalizowania obszaru miasta; • Zadowalający stan sieci elektroenergetycznej; • Dobra jakość wody pitnej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia na terenie miasta; • Funkcjonowanie oczyszczalni ścieków; • Uporządkowany system gospodarki odpadami; • Funkcjonujący punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) na terenie miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Korzystanie przez mieszkańców ze zbiorników bezodpływowych spośród których część jest w niedostatecznym stanie technicznym; • Nieosiągnięcie przez miasto wymaganych poziomów recyklingu i ograniczania masy odpadów komunalnych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury technicznej; • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej; • Powstawanie nowoczesnych instalacji do przetwarzania odpadów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca produkcja odpadów komunalnych; • Rosnące koszty inwestycji dotyczące rozbudowy infrastruktury technicznej; • Ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Analiza SWOT – Ochrona środowiska

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Występujące walory przyrodnicze w tym znajdujący się na terenie miasta Obszar Natura 2000 Dolina Wierzycy; • Modernizacja parku miejskiego; • Inwestycje w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego, • Oświetlenie miasta nowoczesnymi, energooszczędnymi lampami LED, • Wzrost zainteresowania wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii przez indywidualnych mieszkańców, jak również w obiektach publicznych; • Ciągła edukacja i podnoszenie świadomości ekologicznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom niskiej emisji pyłów i szkodliwych gazów na terenie miasta, • Niedostateczny poziom świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami; • Powstawanie „dzikich” wysypisk; • Wysoka emisja spalin powodowana przez tranzyt przebiegający przez centrum miasta (brak obwodnicy).
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Promocja walorów przyrodniczych i kulturowych Miasta; • Wprowadzenie na terenie kraju nowych założeń i wytycznych dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi; • Możliwość pozyskania funduszy pozabudżetowych krajowych i zagranicznych na ochronę środowiska; • Przygotowanie miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Degradacja środowiska naturalnego (m.in. zanieczyszczenie powietrza); • Nasilające się zmiany klimatyczne (m.in. ocieplenie się klimatu, susze, ulewne deszcze); • Niewłaściwe postępowanie z odpadami przez część właścicieli nieruchomości.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 7. Analiza SWOT – kapitał społeczny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Aktywność społeczna mieszkańców; • Funkcjonowanie wielu organizacji, klubów i stowarzyszeń pozarządowych; • Podejmowanie istotnych ze społecznego punktu widzenia przedsięwzięć inwestycyjnych; • Pozyskiwanie przez Miasto środków pozabudżetowych; • Duża liczba prywatnych żłobków i przedszkoli; • Dostęp do szkolnictwa podstawowego, ponadpodstawowego i wyższego na terenie Miasta; • Bogata oferta kształcenia dla dorosłych; • Dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Postępujące rozwarstwienie społeczne w zakresie zamożności mieszkańców Starogardu Gdańskiego; • Niewystarczająca liczba publicznych przedszkoli; • Brak publicznych żłobków; • Starzenie się mieszkańców miasta; • Migracja społeczeństwa do większych miast.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja obiektów pod rozwój społeczny; • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na rozbudowę infrastruktury społecznej; • Rosnąca aktywność i poziom integracji mieszkańców w wyniku realizowanych projektów. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące koszty inwestycji; • Ograniczona ilość środków na inwestycje w przyszłych latach; • Niestabilna sytuacja geopolityczna i zdrowotna (pandemia) w Europie i na świecie.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 8. Analiza SWOT – Pomoc społeczna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz funkcjonowanie m.in. Ośrodka Wsparcia Dziennego, Dziennego Dom SENIOR+, • Spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Trudne warunki mieszkaniowe wielu rodzin; • Długi czas oczekiwania na przyznanie lokalu socjalnego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie się pozytywnych tendencji dotyczących podnoszenia poziomu wykształcenia wśród mieszkańców; • Nowe możliwości udzielenia pomocy osobom potrzebującym; • Wzrost jakości usług w zakresie pomocy społecznej; • Efekty realizowanych w skali krajowej, wojewódzkiej i powiatowej programów w zakresie polityki społecznej oraz koordynacja tych działań; • Kontynuacja i realizacja nowych projektów socjalnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi; • Rozwój instytucji pomocowych oraz zwiększenie świadomości uczniów i mieszkańców na temat ich istnienia; • Pozyskanie środków finansowych z funduszy krajowych lub europejskich na zapobieganie wykluczeniu społecznemu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnące potrzeby osób starszych i niesamodzielnych; • Bierność osób objętych pomocą społeczną i nasilanie się postaw roszczeniowych; • Wykluczenie społeczne osób niepełnosprawnych w przypadku braku objęcia ich działaniami w tej kwestii; • Zjawisko „dziedziczenia bezrobocia” i wyuczzonej bezradności.

Źródło: Opracowanie własne

2. Cele strategiczne, kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych i oczekiwane rezultaty planowanych działań

WIZJA I MISJA

Wizja rozwoju określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem, jak Miasto zamierza być postrzegane w przyszłości.

Uwzględniając powyższe określono następującą **wizję rozwoju Miasta Starogardu Gdańskiego**:

W ROKU 2030 STAROGARD GDAŃSKI JEST BEZPIECZNYM I ATRAKCYJNYM MIEJSCEM DO ŻYCIA, OTWARTYM DLA MIESZKAŃCÓW, DOBRZE SKOMUNIKOWANYM, Z ATRAKCYJNYMI MIEJSCAMI PRACY, DBAJĄCYM O SWOJE ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

Strategia Rozwoju powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach planistycznych i strategicznych Miasta, wpływając na jego ożywienie społeczno-gospodarcze oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystyczno-rekreacyjnej.

Obszary rozwojowe Miasta są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania zrealizowane w zakresie infrastruktury technicznej pomogą zrealizować zadania w sferze społeczno-gospodarczej, pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska i rozwój turystyki oraz wzrost atrakcyjności dla mieszkańców i turystów.

Misja natomiast to zwięzła, wewnętrznie spójna deklaracja definiująca powód istnienia organizacji, jej podstawowy cel, na którego realizację nastawione są jej działania oraz wartości, które kierują pracą jej personelu.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, misja została zdefiniowana w ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty.

Uwzględniając powyższe określono następującą **misję Miasta Starogard Gdański**:

ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW, TWORZENIE DOGODNYCH WARUNKÓW DO ZAMIESZKANIA ORAZ ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I POWSTAWANIA NOWYCH MIEJSC PRACY, ZAPEWNIANIE BEZPIECZNEJ I WYSOKIEJ JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ ORAZ DBANIE O WALORY PRZYRODNICZE I KULTUROWE

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cele strategiczne są odpowiedzią na problemy zdiagnozowane w ramach przeprowadzonej diagnozy Miasta i wynikają ze sformułowanej wcześniej wizji rozwoju. Wytarczają kierunki, którymi należy podążać, by osiągnąć założony w niej stan. W ramach niniejszej Strategii określono 3 cele strategiczne w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym:

Wymiar społeczny:

1. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej miasta i rozwój kapitału społecznego,

Wymiar gospodarczy:

2. Rozwój gospodarczy miasta oparty na innowacyjności i wdrażaniu nowych technologii,

Wymiar przestrzenny:

3. Zrównoważony rozwój przestrzenny miasta w oparciu o dobrze zaprojektowaną i zrealizowaną infrastrukturę techniczną.

Zadania zrealizowane w jednym wymiarze rozwojowym wpływają na realizację zadań i osiągnięcie celów w innym wymiarze, dzięki czemu powstaje efekt synergii, który przyspiesza realizację określonej wizji rozwoju Miasta.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację bardziej szczegółowych celów operacyjnych, które zaprezentowano w tabeli poniżej.

Tabela 9. Cele strategiczne i operacyjne

Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymiar przestrzenny
Cele strategiczne		
1. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej miasta i rozwój kapitału społecznego	2. Rozwój gospodarczy miasta oparty na innowacyjności i wdrażaniu nowych technologii	3. Zrównoważony rozwój przestrzenny miasta w oparciu o dobrze zaprojektowaną i zrealizowaną infrastrukturę techniczną
Cele operacyjne		
1.1. Poprawa jakości życia mieszkańców	2.1. Rozwój atrakcyjności inwestycyjnej miasta	3.1. Rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej
1.2. Aktywizacja społeczna i zapobieganie wykluczeniu	2.2. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców	3.2. Poprawa stanu środowiska oraz zagospodarowanie terenów rekreacyjnych
1.3. Wzmacnianie oferty kulturalnej i promocyjnej miasta bazującej na kulturze Kociewia	2.3. Wzrost znaczenia i wdrażanie nowych technologii	3.3. Dbalność o zagospodarowanie przestrzenne

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 1. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej miasta i rozwój kapitału społecznego:

Cel operacyjny 1.1. Poprawa jakości życia mieszkańców,

Cel operacyjny 1.2. Aktywizacja społeczna i zapobieganie wykluczeniu,

Cel operacyjny 1.3. Wzmacnianie oferty kulturalnej i promocyjnej miasta bazującej na kulturze Kociewia.

Niniejszy cel strategiczny zakłada działania z zakresu poprawy jakości życia mieszkańców. Miasto Starogard Gdański zmaga się w ostatnich latach ze zmniejszającą się liczbą ludności, dlatego jednym z ważniejszych kierunków jego rozwoju powinna być aktywna polityka zachęcająca do osiedlania się na tutejszym obszarze nowych mieszkańców i zatrzymania młodych ludzi chętnych do emigracji. Powinna się ona składać przede wszystkim z konsekwentnej polityki rozwoju infrastruktury na wyznaczonych już w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego terenach mieszkaniowych, które będą atrakcyjne do zainwestowania i zagospodarowania.

Nie należy zapominać również o odpowiednim poziomie infrastruktury uzupełniającej, która wywiera wpływ na atrakcyjność osiedleńczą. Do działań w tej sferze należy zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, wsparcie organizacji NGO, powiększenie oferty edukacyjnej, poprawa warunków lokalowych oraz zapewnienie ochrony zdrowia na wysokim poziomie.

Warto skupić uwagę także na działaniach z zakresu aktywizacji społecznej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem, m.in. poprzez: zwiększenie liczby zadań aktywizujących mieszkańców, rozbudowę infrastruktury społecznej, pomoc dla rodzin z problemami społecznymi, wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i z uzależnieniami oraz podjęcie działań mających na celu zmniejszenie liczby osób wymagających wsparcia w ramach pomocy społecznej.

Dodatkowym celem rozwoju kapitału społecznego są działania wzmacniające ofertę kulturową i promocję Miasta. Niewątpliwym atutem Starogardu Gdańskiego jest jego rola jako stolicy regionu Kociewia i to na tym powinien być oparty sektor turystyczny w mieście. Realizacja tego celu operacyjnego wpłynie równocześnie na wzrost poczucia tożsamości lokalnej oraz wzmocni przynależność do wspólnoty i lokalnych wartości. Przyczyni się także do stworzenia unikalnej marki, która kojarzona będzie jednoznacznie z miastem.

Poprzez organizację imprez i wydarzeń kulturalnych nastąpi również wypromowanie miasta nie tylko w skali regionu, ale i kraju, co przyczyni się do wzrostu jego atrakcyjności nie tylko pod względem turystycznym, ale i osiedleńczym.

Cel ten skorelowany jest ponadto z rozwojem przedsiębiorczości u mieszkańców, którzy wraz z rozwojem sektora turystycznego, rozpoczną nowe działalności skierowane do tej grupy odbiorców, tworząc tym samym nowe miejsca pracy.

Tabela 10. Cel strategiczny: 1. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej miasta i rozwój kapitału społecznego mieszkańców

Cel operacyjny 1.1	Poprawa jakości życia mieszkańców				
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej wyznaczonych terenów mieszkaniowych poprzez uzbrojenie ich w infrastrukturę techniczną	– Zwiększona powierzchnia uzbrojonych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową.	– Powierzchnia uzbrojonych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową [ha];	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; – Budżet podmiotów realizujących zabudowę mieszkaniową.	– Urząd Miasta Starogard Gdański; – Podmioty realizujące zabudowę mieszkaniową.	2021-2030
2. Poprawa warunków lokalowych w budynkach komunalnych	– Nowe lokale socjalne i komunalne.	– Liczba lokali socjalnych [szt.]; – Liczba lokali komunalnych [szt.];	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; – Fundusze prywatne.	– Urząd Miasta Starogard Gdański; – TBS Ziemi Kociewskiej.	2021-2030
3. Wspieranie organizacji pozarządowych oraz propagowanie idei wolontariatu	– Optymalne wsparcie dla organizacji pozarządowych; – Wystarczająca liczba wolontariuszy.	– Wysokość kwoty przeznaczonej na wsparcie organizacji pozarządowych [zł]; – Liczba organizacji pozarządowych [szt.]; – Liczba wolontariuszy [os.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne,	– Urząd Miasta Starogard Gdański.	2021-2030
4. Ochrona zdrowia na wysokim poziomie	– Wysoka jakość świadczonych usług medycznych na terenie miasta.	– Powierzchnia/ liczba zmodernizowanych obiektów lecznictwa otwartego [ha / szt.]; – Liczba poradni specjalistycznych w lecznictwie otwartym [szt.]; – Liczba działań podjętych w celu utworzenia hospicjum w Starogardzie Gdańskim [szt.]; – Liczba usług medycznych świadczonych komercyjnie [szt.]; – Liczba działań profilaktycznych [szt.].	– Budżet własny Gminy; – Budżet innych JST; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; – Fundusze prywatne.	– Urząd Miasta Starogard Gdański, – SPZOZ Przychodnia Lekarska; – SPZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim.	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
5. Rozwój oferty edukacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> - Optymalna oferta edukacyjna w jednostkach oświatowych podległych Gminie Miejskiej Starogard Gdański. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zajęć dodatkowych [szt.], - Liczba jednostek oświatowych objęta dodatkową ofertą edukacyjną [szt.], - Liczba przeszkolonych nauczycieli w zakresie innowacyjnych form wsparcia ucznia [os], - Liczba wydarzeń promujących naukę [szt.], - Liczba pracowni wyposażonych w danym roku w materiały i pomoce dydaktyczne niezbędne do rozwijania kompetencji kluczowych [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Jednostki oświatowe podległe Gminie Miejskiej Starogard Gdański. 	2021- 2030
6. Poprawa poziomu bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom bezpieczeństwa w mieście; - Rozbudowany monitoring miejski; - Niska liczba zdarzeń komunikacyjnych; - Niska liczba pożarów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba popełnionych przestępstw i wykroczeń [szt.]; - Liczba zdarzeń drogowych [szt.]; - Liczba stwierdzonych pożarów [szt.]; - Liczba miejscowych zagrożeń [szt.]; - Liczba przeprowadzonych zajęć z zakresu bezpieczeństwa w przedszkolach i szkołach [szt.]; - Liczba wydanych tytułów publikacji z zakresu bezpieczeństwa [szt.]; - Liczba wdrożonych usprawnień infrastrukturalnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Miejska Starogard Gdański; - Straż Miejska; - Publiczne Szkoły Podstawowe; - Miejskie Przedszkola Publiczne; - Organizacje pozarządowe; - Komenda Powiatowa Policji w Starogardzie Gdańskim; - OSP w Starogardzie Gdańskim; - Państwowa Straż Pożarna. 	2021- 2030

Cel operacyjny 1.2		Aktywizacja społeczna i zapobieganie wykluczeniu			
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Poprawa warunków funkcjonowania osób starszych w społeczności lokalnej poprzez rozwój usług społecznych i wzbogacenie oferty w zakresie organizacji czasu wolnego dla seniorów.	<ul style="list-style-type: none"> Rozwinięta oferta usług społecznych skierowanych do seniorów. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba działań aktywizujących skierowanych do osób starszych [szt.]; Liczba uczestników działań aktywizujących [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta Starogard Gdański; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. 	2021-2030
2. Wsparcie i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami.	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki poziom usług dla osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba działań aktywizujących skierowanych do osób z niepełnosprawnościami [szt.]; Liczba uczestników działań aktywizujących [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta Starogard Gdański; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy w Starogardzie Gdańskim. 	2021-2030
3. Wsparcie rodzin z problemami społecznymi i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększona liczba programów profilaktycznych; Spadek liczby osób korzystających z usług pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba placówek wsparcia [szt.]; Liczba programów profilaktycznych [szt.]; Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny [szt.]; Liczba osób korzystających z usług pomocy społecznej [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta Starogard Gdański; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy w Starogardzie Gdańskim. 	2021-2030
4. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój osobisty dzieci i młodzieży. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba działań z zakresu wsparcia i rozwoju dzieci i młodzieży [sz.]; Liczba uczestników działań [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta Starogard Gdański; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; Jednostki oświatowe podległe Gminie Miejskiej Starogard Gdański. 	2021-2030

Cel operacyjny 1.3	Wzmacnianie oferty kulturalnej i promocyjnej miasta bazującej na kulturze Kociewia				
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Promocja miasta w środkach masowego przekazu, w tym działania marketingowe zachęcające do zamieszkania w Starogardzie Gdańskim.	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost zainteresowania osiedleniem się na terenie miasta; - Wzrost liczby mieszkańców; - Zwiększony ruch turystyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba mieszkańców miasta [os.]; - Liczba turystów odwiedzających miasto [os.]; - Liczba przeprowadzonych działań marketingowych [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański. 	2021-2030
2. Rozwój aktywności kulturalnej mieszkańców poprzez organizację imprez i wydarzeń kulturalnych oraz popularyzacja kultury Kociewia.	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwinięta oferta kulturalna; - Wysokie poczucie przynależności do kultury regionu; - Wzrost rozpoznawalności kultury Kociewia wśród mieszkańców i turystów. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba organizowanych imprez i wydarzeń kulturalnych [szt.]; - Liczba uczestników wydarzeń kulturalnych [os.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Miejska Biblioteka Publiczna; - Muzeum Ziemi Kociewskiej; - Starogardzkie Centrum Kultury. 	2021-2030
3. Renowacja obiektów zabytkowych.	<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa stanu obiektów zabytkowych w mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwota otrzymanych dotacji na działania renowacyjne [zł]; - Kwota dotacji udzielonych przez Gminę na remont obiektów w ramach rewitalizacji [zł]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne; - Fundusze prywatne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Jednostki podległe Gminie Miejskiej Starogard Gdański; - Właściciele obiektów zabytkowych. 	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 2. Rozwój gospodarczy miasta oparty na innowacyjności i wdrażaniu nowych technologii:

Cel operacyjny 2.1. Rozwój atrakcyjności inwestycyjnej miasta,

Cel operacyjny 2.2. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców,

Cel operacyjny 2.3. Wzrost znaczenia i wdrażanie nowych technologii.

Miasto Starogard Gdański, wraz z gminami Bobowo i Starogard Gdański, tworzy tzw. Miejski Obszar Funkcjonalny Starogardu Gdańskiego (MOF Starogardu Gdańskiego), który stanowi jeden z ośrodków subregionalnych, wzmacniających strukturę policentryczną województwa pomorskiego. Głównym wyzwaniem rozwojowym jest m.in. tworzenie korzystnych warunków inwestycyjnych, w szczególności dla rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych (w tym usług logistycznych).

Starogard Gdański w latach 2015-2018 zmagał się ze stagnacją gospodarczą, a wzrost przedsiębiorczości rozpoczął się dopiero od roku 2019. Mała liczba atrakcyjnych miejsc pracy powoduje emigrację ludzi młodych i wykształconych do większych miast. Wobec tego kluczowe stają się działania mające na celu przyciągnięcie nowych inwestorów oraz rozwój przedsiębiorczości. Osiągnięcie tego celu zakłada się poprzez zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej na terenach inwestycyjnych (uzbrajanie terenów), a także zachęcanie do współpracy przedsiębiorców oraz tworzenie nowych ofert wspierających inwestorów. Istotne jest także kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców poprzez działania edukacyjne. Mając na uwadze zapewnienie wysokiej jakości obsługi mieszkańców i przedsiębiorców, należy również zwrócić uwagę na rozwój usług publicznych w oparciu o nowe technologie.

Tabela 11. Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy miasta oparty na innowacyjności i wdrażaniu nowych technologii

Cel operacyjny 2.1		Rozwój atrakcyjności inwestycyjnej miasta			
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej na terenach inwestycyjnych.	– Wzrost powierzchni uzbrojonych terenów inwestycyjnych.	– Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych [ha];	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Miasta Starogard Gdański.	2021-2030
2. Działania zachęcające do współpracy przedsiębiorców oraz tworzenie nowych ofert wspierających inwestorów.	– Rozwinięta oferta wspierająca przedsiębiorców i inwestorów.	– Liczba organizowanych działań zachęcających do współpracy między przedsiębiorcami z obszaru miasta [szt.]; – Liczba ofert wspierających inwestorów [szt.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Miasta Starogard Gdański; – Przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w mieście.	2021-2030
Cel operacyjny 2.2		Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców			
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Kształtowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców poprzez działania edukacyjne.	– Wysoki poziom wiedzy mieszkańców z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej.	– Liczba zarejestrowanych nowych podmiotów gospodarczych [szt.]; – Liczba uczestników działań edukacyjnych [os.].	– Budżet własny Gminy; – Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne.	– Urząd Miasta Starogard Gdański; – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; – Jednostki oświatowe podległe Gminie Miejskiej Starogard Gdański; – Organizacje pozarządowe.	2021-2030

Cel operacyjny 2.3	Wzrost znaczenia i wdrażanie nowych technologii				
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Rozwój usług publicznych w oparciu o nowe technologie.	<ul style="list-style-type: none"> - Usługi publiczne na wysokim poziomie. - Wzrost poziomu cyfryzacji w Urzędzie i jednostkach podległych Gminie Miejskiej Starogard Gdański. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba spraw w obiegu elektronicznym [szt.] 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Jednostki oświatowe podległe Gminie Miejskiej Starogard Gdański. 	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny: 3. Zrównoważony rozwój przestrzenny miasta w oparciu o dobrze zaprojektowaną i zrealizowaną infrastrukturę techniczną:

Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępu do infrastruktury technicznej i transportowej,

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zagospodarowanie terenów rekreacyjnych,

Cel operacyjny 3.3. Dbłość o zagospodarowanie przestrzenne.

Ład przestrzenny to takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Jest on jednym z podstawowych elementów wpływających na postrzeganie atrakcyjności miasta.

Uporządkowana przestrzeń wpływa na zrównoważony rozwój i prawidłowe funkcjonowanie miasta, dlatego tak ważna jest aktualizacja dokumentów planistycznych porządkująca przestrzeń Miasta oraz zachowanie obecnych i wyodrębnianie potencjalnych nowych obszarów rozwojowych, które tworzyłyby harmonijny układ z już istniejącymi. Istotnymi elementami każdego układu przestrzennego są również infrastruktura techniczna i transportowa oraz środowisko przyrodnicze.

Cechą zrównoważonego i harmonijnego rozwoju jest właśnie równowaga pomiędzy tymi elementami, która polega na wyodrębnieniu mocnych stron każdego elementu i niwelowaniu działań powodujących negatywne skutki i konsekwencje.

Wśród działań w ramach ostatniego celu strategicznego zaliczono m.in. modernizację i rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych wraz z retencjonowaniem wody, modernizację dróg i budowę infrastruktury okołodrogowej. Ponadto zwrócono uwagę na realizację wdrażanej już Strategii Rozwoju Elektromobilności w Starogardzie Gdańskim, podejmowanie działań niskoemisyjnych w ramach walki ze smogiem, w tym realizację inwestycji w odnawialne źródła energii, termomodernizację obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych. Ważnym elementem jest również stały monitoring jakości powietrza, edukowanie mieszkańców w celu zwiększenia ich świadomości ekologicznej oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

Dbłość o zagospodarowanie przestrzenne przejawiać się będzie w ukończeniu działań rewitalizacyjnych, zachowaniu istniejących cennych rozwojowo obszarów miasta, jak również rozwoju obszarów zielonych. W tym celu należy również aktualizować dokumenty planistyczne miasta.

Tabela 12. Cel strategiczny 3: Zrównoważony rozwój przestrzenny miasta w oparciu o dobrze zaprojektowaną i zrealizowaną infrastrukturę techniczną

Cel operacyjny 3.1	Poprawa dostępu do infrastruktury technicznej i transportowej				
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> - Wysokiej jakości infrastruktura techniczna. 	<ul style="list-style-type: none"> - Długość sieci wodociągowej [km]; - Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej [os.]; - Długość sieci kanalizacyjnej [km]; - Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej [os.]; 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „STAR WIK” Sp. z o.o. 	2021-2030
2. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych wraz z retencjonowaniem wody.	<ul style="list-style-type: none"> - Wysoki poziom bezpieczeństwa wodnego w mieście. 	<ul style="list-style-type: none"> - Długość kanalizacji deszczowej [km]; - Pojemność zbiorników retencyjnych [m³]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „STAR WIK” Sp. z o.o. 	2021-2030
3. Realizacja Strategii Rozwoju Elektromobilności w Starogardzie Gdańskim	<ul style="list-style-type: none"> - Wysoka jakość usług transportowych; - Rozwinięty transport zbiorowy; - Zmniejszona emisja spalin; - Mniejsze natężenie hałasu wzdłuż ciągów komunikacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba autobusów elektrycznych w taborze miejskim [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Miejski Zakład Komunikacji. 	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
4. Modernizacja dróg i budowa infrastruktury okołodrogowej, w tym budowa ścieżek rowerowych w powiązaniu z istniejącymi i planowanymi ścieżkami w regionie.	<ul style="list-style-type: none"> - Dobry stan techniczny dróg; - Wzrost długości ścieżek rowerowych w mieści; - Wzrost bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. 	<ul style="list-style-type: none"> - Długość zmodernizowanych dróg [km]; - Długość ścieżek rowerowych [km]; - Długość oświetlenia ulicznego [km]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański. 	2021-2030
5. Rozwój systemu gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> - Sprawny system gospodarowania odpadami komunalnymi; - Wyższy poziom recyklingu. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ilość odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny [Mg]; - Ilość odpadów poddanych recyklingowi [Mg]. 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „STARKOM” Sp. z o.o., 	2021-2030
Cel operacyjny 3.2	Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zagospodarowanie terenów rekreacyjnych				
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Realizacja działań niskoemisyjnych w ramach walki ze smogiem, w tym inwestycje w odnawialne źródła energii, termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i budynków komunalnych.	<ul style="list-style-type: none"> - Spadek emisji zanieczyszczeń, - Poprawa komfortu cieplnego w budynkach, - Poprawa efektywności energetycznej budynków; - Wzrost udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba inwestycji miejskich w odnawialne źródła energii [szt.]; - Liczba termomodernizowanych obiektów użyteczności publicznej [szt.]; - Liczba termomodernizowanych budynków komunalnych [szt.]; 	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet własny Gminy; - Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta Starogard Gdański; - Jednostki podległe Gminie Miejskiej Starogard Gdański. 	2021-2030

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
2. Prowadzenie monitoringu jakości powietrza.	<ul style="list-style-type: none"> Stąły monitoring poziomów zanieczyszczeń w powietrzu. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w powietrzu [dni]; 	<ul style="list-style-type: none"> Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta Starogard Gdański. 	2021-2030
3. Prowadzenie działań edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców.	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększona świadomość ekologiczna mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych [szt.]. 	<ul style="list-style-type: none"> Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta Starogard Gdański; Jednostki podległe Gminie Miejskiej Starogard Gdański. 	2021-2030
4. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury i zagospodarowanie terenów rekreacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> Złagodzone skutki zmian klimatu na terenie miasta; Zwiększona powierzchnia terenów zielonych, w tym terenów rekreacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wdrożonych koncepcji systemów błękitno-zielonej infrastruktury [szt]; Powierzchnia terenów zieleni [ha]; Powierzchnia zagospodarowanych terenów rekreacyjnych [ha]. 	<ul style="list-style-type: none"> Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta Starogard Gdański. 	2021-2030
5. Prowadzenie dalszych działań w zakresie rewitalizacji Śródmieścia.	<ul style="list-style-type: none"> Zrewitalizowane Śródmieście. Przestrzeń przyjazna mieszkańcom. 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przeprowadzonych projektów rewitalizacyjnych [szt.] 	<ul style="list-style-type: none"> Budżet własny Gminy; Publiczne pozabudżetowe fundusze krajowe i zagraniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta Starogard Gdański; Jednostki podległe Gminie Miejskiej Starogard Gdański. 	2021-2030

Cel operacyjny 3.3		Dbłość o zagospodarowanie przestrzenne			
Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty działania	Wskaźnik osiągnięcia działania	Źródło finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działania	Horyzont czasowy wdrażania działania
1. Bieżąca aktualizacja dokumentów planistycznych w oparciu o potrzeby rozwojowe miasta.	– Stała aktualizacja zapisów w dokumentach planistycznych.	– Powierzchnia terenów, których dotyczy aktualizacja w zakresie zapisów w dokumentach planistycznych [ha].	– Budżet własny Gminy.	– Urząd Miasta Starogard Gdański.	2021-2030
2. Zachowanie obecnie istniejących cennych rozwojowo obszarów miasta, jak również cennych dla miasta terenów zielonych.	– Zachowane cenne dla miasta obszary.	– Powierzchnia obszarów zielonych [ha];	– Budżet własny Gminy.	– Urząd Miasta Starogard Gdański.	2021-2030

Źródło: Opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta

Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej obrazuje zagospodarowanie miasta Starogard Gdański, w tym kierunki rozwoju oraz poszczególne zadania inwestycyjne. Wynika on przede wszystkim z zapisów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Starogardu Gdańskiego oraz pozostałych dokumentów planistycznych opracowanych na poziomie regionalnym tj. Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Pomorskiego.

Przestrzeń miasta charakteryzuje centralny układ, z pierścieniowo i promieniście ukształtowaną siatką głównych ulic, która okala dobrze zachowane historyczne Stare Miasto, z rynkiem na planie kwadratu i centralnie sytuowanym ratuszem. Istotnym elementem struktury miejskiej jest dolina rzeki Wierzycy, przecinająca miasto w jego środkowej części w kierunku zachód-wschód. Układ kompozycyjny Starogardu Gdańskiego podkreśla sposób kształtowania funkcji mieszkaniowej – w części środkowej, między ciągami komunikacyjnymi i w stronę obrzeży miasta. Elementem spajającym jest sieć terenów zieleni, w tym Park Miejski mieszczący się w centrum miasta. Poza ulicami w układzie przestrzennym miasta istotne znaczenie ma również linia kolejowa, która dzieli miasto na dwie części.

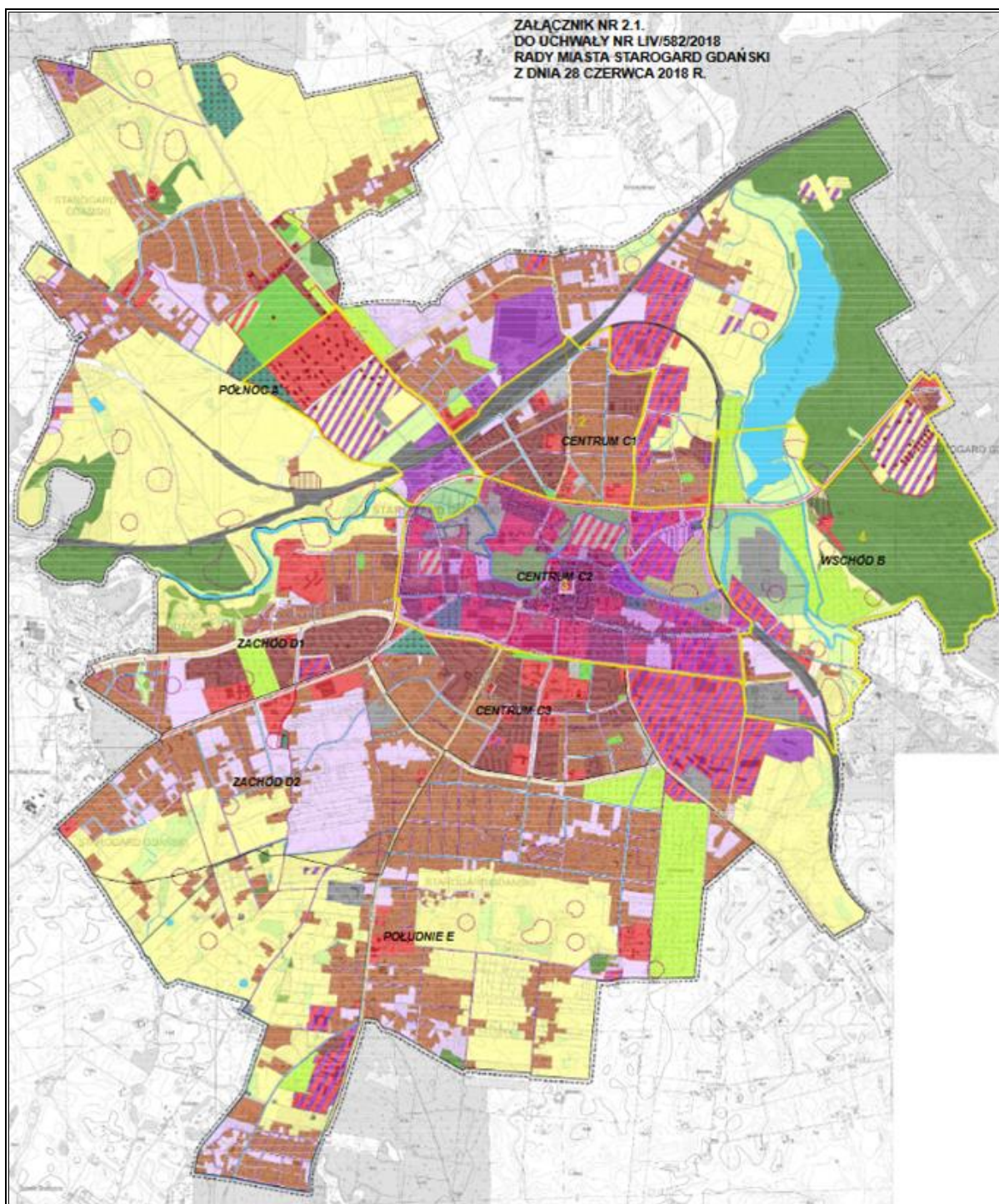
Część środkowa miasta charakteryzuje się największym zagęszczeniem różnych funkcji. Znajduje się tu zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zlokalizowane są usługi, a w ich sąsiedztwie pojawiają się parkingi, tereny sportowo-rekreacyjne oraz zieleń – głównie w dolinie rzeki Wierzycy. Im bliżej obszarów krańcowych, tym teren miasta jest mniej przekształcony i zróżnicowany pod kątem funkcji, ponadto występuje tam większe bogactwo zieleni: ogrody działkowe, tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej, cmentarze oraz kompleksy leśne, z których większość jest rozproszona po całym obszarze miasta, a tylko nieliczne zlokalizowane są wzdłuż jego granic.

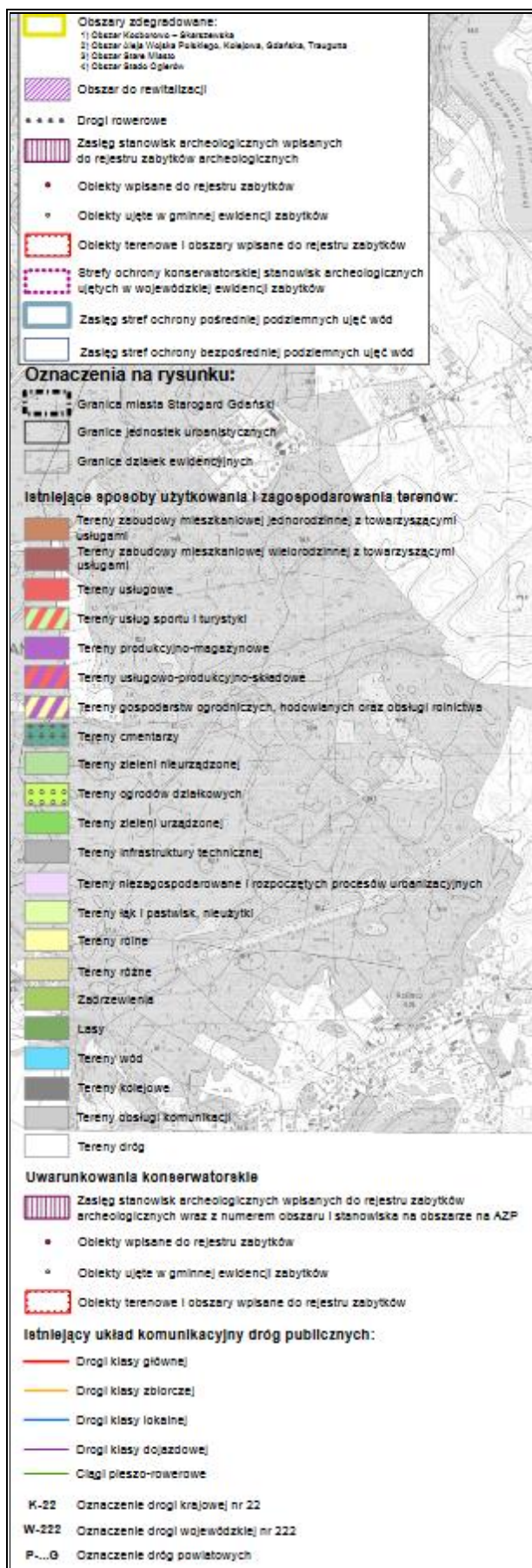
Zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Starogard Gdański dla potrzeb planistycznych i statystycznych miasto zostało podzielone na 8 jednostek urbanistycznych:

- Północ (A),
- Wschód (B),
- Centrum (C1 – część północna, C2 – część środkowa i C3 – część południowa),
- Zachód (D1 – część północna i D2 – część południowa),
- Południe (E).

Położenie jednostek zostało przedstawione na rysunku poniżej.

Rysunek 1. Granice jednostek urbanistycznych wyznaczonych na terenie Starogardu Gdańskiego

Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Starogard Gdański

Charakterystyka jednostek urbanistycznych:

- Północ (A) – charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem ze względu na formę użytkowania, przy czym przeważają tereny rolne. Wśród terenów zabudowanych dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, mniejszą część stanowią tereny zabudowy wielorodzinnej, usługowej, produkcyjno-magazynowej, usługowo-produkcyjno-składowej, gospodarstw hodowlanych i obsługi rolnictwa oraz usług sportu i turystyki. Dopełnienie stanowią tereny wód i zieleni m.in.: ogrody działkowe, obszary zieleni urządzonej i nieurządzonej, cmentarze, łąki i pastwiska oraz lasy. W części wschodniej tego obszaru znajduje się przepływowe jezioro Kochanka, objęte formą ochrony Natura 2000.
- Wschód (B) – charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem i zagęszczeniem funkcji, co jest typowe dla obrzeży miast. Większość obszaru zajmują tereny rolne i obszary zieleni, w tym kompleks leśny zlokalizowany na wschodzie oraz ogrody działkowe, łąki i pastwiska położone w dolinie rzeki Wierzycy. Większość terenów zabudowanych w tej części miasta to tereny produkcyjno-magazynowe i usługowo-produkcyjno-składowe, które zlokalizowane są w sąsiedztwie terenów kolejowych. Występują tu również tereny infrastruktury technicznej, a także tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, które stanowią kontynuację osiedli mieszkaniowych, zlokalizowanych w sąsiednich jednostkach. Ponadto zlokalizowana jest tu zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i usługowa. W granicach jednostki znajduje się oczyszczalnia ścieków oraz elektrociepłownia.
- Centrum – część północna (C1) – posiada uporządkowany układ urbanistyczny. Jednostkę tworzą głównie tereny zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej, którym towarzyszą parkingi oraz tereny usługowo-produkcyjno-składowe, a w mniejszym stopniu również tereny usługowe. Na północy i zachodzie, w rejonie torów kolejowych występują także niewielkie obszary pól uprawnych. Zieleń stanowi w tej części miasta znikomy odsetek.
- Centrum – część środkowa (C2) – w porównaniu z innymi jednostkami Centrum, struktura funkcjonalno-przestrzenna środkowej części jest najmniej uporządkowana. Wśród terenów zabudowanych znajdują się obszary niezagospodarowane o nieregularnych i przypadkowych granicach, liczne pustostany, w tym nieczynne zakłady produkcyjne i niezamieszkałe domy jednorodzinne. Znajdują się tu obiekty usługowe o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym, uzupełnione przez zespoły zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej. W dolinie rzeki Wierzycy znajdują się obszary zielone. W granicach jednostki występuje największa liczba obiektów zabytkowych,

a wśród nich najcenniejszy zespół o bardzo dobrze zachowanym układzie urbanistycznym i zabudowie, tj. Stare Miasto, pełniące głównie funkcję mieszkaniową wielorodzinną, która uzupełniona jest przez drobne usługi. W zabudowie mieszkaniowej wyróżniają się dwa typy: zespoły kamienic oraz osiedla bloków, które przedzielone są przez pojedyncze domy jednorodzinne. Zlokalizowany jest tu również Park Miejski, a do cennych terenów zieleni należą także cmentarze.

- Centrum – część południowa (C3) – obszar miasta o najbardziej uporządkowanej i zwartej strukturze oraz zachowanym historycznym układzie urbanistycznym. Przestrzenie pomiędzy pierścieniowo i promieniście rozchodzącymi się ciągami komunikacyjnymi wypełniają osiedla zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej, które przedzielone są terenami usługowymi i niewielkim terenem usługowo-produkcyjno-składowym oraz obszarami zieleni. Nie występują tu tereny otwarte. Tereny usługowe w sąsiedztwie zespołów mieszkaniowych, tworzą w większości niewielkie grupy budynków usługowych, bez wyraźnych układów urbanistycznych lub pojedyncze obiekty. Uzupełnienie funkcjonalno-przestrzenne jednostki stanowią tereny zieleni (cmentarz, niewielkie skwery).
- Zachód – część północna (D1) – charakteryzuje się typową dla obszarów położonych dookoła centrum strukturą i uporządkowanym układem urbanistycznym o malejącym stopniu intensywności zabudowy. Dominuje tu funkcja mieszkaniowa jedno i wielorodzinna. Znaczący odsetek powierzchni części północnej stanowią tereny usługowe, a mniejszy tereny usługowo-produkcyjno-składowe. Występują także niewielkie tereny rolne i zieleń, która zlokalizowana jest głównie w dolinie rzeki Wierzycy. Zespoły zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oddzielają ogrody działkowe posiadające czytelną kompozycję.
- Zachód – część południowa (D2) – znacznie różni się od ww. opisanej części północnej, bowiem występuje tu duże rozproszenie zabudowy i chaotycznie ukształtowane granice pomiędzy terenami o różnych przeznaczeniach. Największą powierzchnię tego obszaru zajmują pola uprawne, poprzeplatane łąkami i pastwiskami, które stopniowo przekształcane są w tereny budowlane. Wśród terenów zabudowanych dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna o charakterze podmiejskim, której intensywność wzrasta w stronę centrum miasta. Uzupełniona jest ona przez pojedyncze tereny usługowe i teren infrastruktury technicznej – hydroforni centralnej.
- Południe (E) – charakter tej jednostki nie jest jednolity na całym obszarze. Część północną, znajdującą się bliżej centrum miasta, tworzy zwarta zabudowa z ogrodami działkowymi, zlokalizowanymi na wschodzie. Część południowa charakteryzuje się

natomiast wysokim stopniem nieuporządkowania, gdyż występują tu rozległe obszary pól uprawnych, przecięte pasem zabudowy wzdłuż głównej osi komunikacyjnej oraz poprzęplątane chaotycznie rozmieszczonymi niewielkimi zespołami pozostałej zabudowy. Wiodącą funkcją jednostki jest funkcja mieszkaniowa jednorodzinna. Znacznie mniejszy odsetek jej powierzchni zajmują tereny usługowe, usługowo-produkcyjno-składowe, produkcyjno-magazynowe, gospodarstwa hodowlane i obsługi rolnictwa, a także teren infrastruktury technicznej. Najmniej jest zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz obszarów zieleni. W ramach jednostki E zlokalizowana jest także największa liczba komunalnych ujęć wodnych. Tereny rolne, które położone są w szczególności w rejonie południowo-wschodniej granicy jednostki, stopniowo ulegają przekształceniom na tereny budowlane.

4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w mieście

Realizacja Strategii nie wymaga zmian w przeznaczeniu poszczególnych terenów w Starogardzie Gdańskim. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej określono na podstawie kierunków rozwoju wyznaczonych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Starogardu Gdańskiego.

Poniżej scharakteryzowano działania dopuszczalne na poszczególnych terenach w mieście:

- tereny przeznaczone dla zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowej i usług oraz usług i zabudowy mieszkaniowej:
  - rozmieszczenie zabudowy adekwatnie do jej położenia względem centrum miasta,
  - realizacja na obszarach granicznych pomiędzy terenami o różnych przeznaczeniach kompleksów mieszanej zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej o zwiększającej się wysokości, powierzchni i intensywności zabudowy, jako całościowych zespołów zharmonizowanej ze sobą zabudowy o jednorodnej stylistyce, stanowiących łącznik pomiędzy osiedlami jednorodzinnymi i wielorodzinnymi,
- tereny przeznaczone dla usług:
  - realizacja zabudowy w sposób harmonizujący z charakterem zabudowy sąsiedniej,
  - adaptacja obiektów zabytkowych pod usługi o charakterze publicznym, a także włączenie wszystkich zachowanych historycznych fragmentów murów miasta w obszary przestrzeni publicznej.
- tereny przeznaczone dla usług handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²:
  - kształtowanie zabudowy w sposób tworzący zwarte pierzeje przestrzeni publicznych, o proporcji wykształconej w oparciu o skalę człowieka oraz o stylistyce nawiązującej do charakteru historycznej zabudowy usługowej,
  - realizacja parkingów zaprojektowanych według jednorodnego projektu opracowanego dla całego terenu,
  - wytworzenie niewielkich placów – miejsc odpoczynku użytkowników terenów.
- tereny przeznaczone dla działalności przemysłowo – produkcyjno - usługowej:
  - realizacja kompleksów zabudowy w sposób harmonizujący z otoczeniem,
  - wprowadzenie wzdłuż granic z terenami o funkcjach nieuciążliwych zieleni izolacyjnej.
- tereny przeznaczone dla gospodarstw rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oraz usług rekreacyjno-wypoczynkowych i zdrowia:
  - lokalizacja poza częścią centralną miasta,

- realizacja kompleksów zabudowy i zagospodarowania terenów w sposób harmonizujący z otoczeniem,
  - realizacja parkingów ukrytych w zieleni,
  - w ramach usług dopuszcza się realizację jedynie usług turystycznych, rekreacyjnych, sportu i kultury oraz zdrowia.
- tereny przeznaczone dla gospodarstw rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oraz usług towarzyszących:
- lokalizacja poza częścią centralną miasta,
  - realizacja kompleksów zabudowy i zagospodarowania terenów w sposób harmonizujący z otoczeniem,
  - realizacja parkingów ukrytych w zieleni.
- tereny przeznaczone na cele rekreacyjno - wypoczynkowe i dla zieleni:
- lokalizacja nowych terenów sportu i rekreacji na obszarach krańcowych miasta i ich realizację w sposób wpisujący się w krajobraz,
  - ochrona i pielęgnacja istniejącej zieleni wysokiej,
  - utrzymanie otwarc widokowych, szczególnie na: dolinę rzeki, kompleksy leśne i obiekty zabytkowe,
  - uporządkowanie zagospodarowania terenów zabytkowych cmentarzy,
  - przekształcenie terenów ogrodów działkowych, dezintegrujących strukturę miejską, na obszary zieleni urządzonej,
  - w ramach terenów przeznaczonych dla zieleni ekologicznej – ochrona istniejących: roślinności i środowisk wodnych zgodnie z przepisami odrębnymi.

5. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Według Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, obszar strategicznej interwencji definiowany jest jako „wskazany w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje finansowane z różnych źródeł, w tym w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie, lub rozwiązania regulacyjne”.

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 Miasto Starogard Gdański, wraz z gminami Bobowo i Starogard Gdańsk, tworzy tzw. **Miejski Obszar Funkcjonalny Starogardu Gdańskiego** (MOF Starogardu Gdańskiego), który stanowi jeden z ośrodków subregionalnych, wzmacniających strukturę policentryczną województwa pomorskiego.

Wśród potencjałów MOF Starogardu Gdańskiego wymienia się:

- wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe stanowiące potencjał do rozwoju turystyki,
- korzystne położenie transportowe względem Trójmiasta oraz infrastruktury sieci TEN-T (autostrada A1, linia kolejowa nr 203), stwarzające podstawy rozwoju gospodarczego;
- obecność podmiotów gospodarczych z sektora nowoczesnych technologii;
- funkcjonowanie podstrefy PSSE i Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości w Starogardzie Gdańskim.

Z kolei zidentyfikowanymi barierami i zagrożeniami dla rozwoju MOF są:

- nieefektywny układ drogowy w obszarze MOF (w tym brak obwodnicy drogi krajowej nr 22, zły stan techniczny części dróg),
- organizacja transportu zbiorowego niedostosowana do potrzeb mieszkańców (m.in. niski stopień integracji środków transportu),
- niedostateczny poziom wyposażenia w infrastrukturę umożliwiającą wykorzystanie potencjału dla rozwoju rekreacji i turystyki,
- niedostateczny stopień uzbrojenia terenów inwestycyjnych.

Głównym wyzwaniem rozwojowym jest „Tworzenie korzystnych warunków inwestycyjnych, w szczególności dla rozwoju funkcji produkcyjno-usługowych (w tym usług logistycznych) oraz wykorzystanie zasobów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rolnictwa”.

6. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla miasta

Na terenie miasta nie wyznacza się obszarów strategicznej interwencji, jednak w oparciu o informacje w uchwalonym Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Starogard Gdański oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Starogardu Gdańskiego, obszarem stanowiącym potencjał rozwojowy jest przede wszystkim obszar Śródmieścia. Obejmuje on liczne cenne obiekty zabytkowe, z czego najcenniejszym występującym zespołem, nie tylko w jednostce, ale w całym Starogardzie Gdańskim, o bardzo dobrze zachowanym układzie urbanistycznym i zabudowie, jest współtworzące tożsamość miasta Stare Miasto, pełniące głównie funkcję mieszkaniową wielorodzinną, która uzupełniona jest przez usługi komercyjne i usługi o charakterze publicznym.

W obszarze tym kształtuje się również nowe centrum miasta, które wyznaczają ulice Lubichowska - Kościuszki - Pomorska - Jana Pawła II. Wpływ na taką sytuację ma lokalizacja w tej okolicy obszarów i obiektów usługowych o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym, w tym wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

Na uwagę zasługuje również dolina Wierzycy i wyznaczony wzdłuż niej Park Miejski będący głównym obiektem rekreacyjno-wypoczynkowym w tej części miasta.

Obszar Śródmieścia w celu wyzwolenia jego potencjału rozwojowego wymaga uzupełnienia zabudowy i zainwestowania na obszarach niezagospodarowanych. Część z tych obszarów to tereny zdegradowane położone pomiędzy terenami zainwestowanymi, które niekorzystnie wpływają na krajobraz miejski i przyczyniają się do istotnego obniżania jakości przestrzeni miejskiej.

Biorąc powyższe pod uwagę, inwestycje miejskie na tym obszarze powinny obejmować konserwację i rewaloryzację obiektów zabytkowych, budowę i modernizację infrastruktury technicznej, budowę i remonty dróg, wyposażenie przestrzeni w obiekty małej architektury oraz remonty budynków miejskich.

W przyszłości rozwój tego obszaru pozytywnie wpłynie na stymulację procesów gospodarczych całego miasta oraz pozwoli na wykształcenie się reprezentacyjnych terenów miejskich tj. „wizytówki miasta”.

Niniejszy obszar wyznaczony został również jako obszar rewitalizacji, gdzie realizowane są dodatkowo przedsięwzięcia rewitalizacyjne w oparciu o Gminny Program Rewitalizacji.

Rysunek 2. Obszary stanowiące potencjał rozwoju miasta Starogard Gdański

Źródło: Opracowanie własne

7. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Miasta Starogard Gdański na lata 2021-2030 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie wdrażanie dokumentu, a następnie jego monitoring i ewaluację.

Działania wyznaczone w dokumencie wynikają z kompetencji Miasta oraz ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb mieszkańców. Ich koordynacja należy do obowiązku władzy wykonawczej Miasta Starogardu Gdańskiego.

Wdrażanie Strategii będzie obejmować w szczególności.

- realizację przypisanych działań,
- ewaluację i monitorowanie procesu realizacji działań określonych w strategii,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów i interesariuszy strategii,
- koordynację procesu jej aktualizacji we współpracy z Radą Miasta Starogard Gdański,
- zapewnianie promocji strategii,
- poszukiwanie, wraz z innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację Strategii, pozabudżetowych źródeł finansowania dla zaplanowanych działań.

Prezydent Miasta będzie koordynował realizację założeń Strategii, które wykonywane będą przez poszczególne wydziały, referaty i pracowników Urzędu Miasta oraz kierowników, dyrektorów jednostek odpowiedzialnych za wdrażanie poszczególnych kierunków działań przydzielonych im ze względu na posiadane kompetencje w danym zakresie.

Do stanowisk i podmiotów tych, przede wszystkim należą:

- Zastępca Prezydenta ds. Techniczno-Inwestycyjnych,
- Zastępca Prezydenta ds. Społecznych,
- Sekretarz Miasta,
- Skarbnik Miasta,
- Wydział Techniczno-Inwestycyjny,
- Wydział Planowania i Urbanistyki,
- Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa,
- Wydział Inicjatyw Gospodarczych,
- Wydział Ochrony Środowiska,
- Wydział Organizacyjny,
- Wydział Spraw Obywatelskich,
- Wydział Finansowy,

- Wydział Ewidencji Dochodów i Windykacji,
- Wydział Spraw Społecznych,
- Wydział Informacji Społecznej,
- Referat Kontroli i Zamówień Publicznych,
- Referat Lokalowy,
- Straż Miejska,
- placówki opieki zdrowotnej,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Starogardzie Gdańskim,
- placówki oświatowe,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Muzeum Ziemi Kociewskiej,
- Starogardzkie Centrum Kultury,
- Miejski Zakład Komunikacji,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „STARKOM” Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „STAR WIK” Sp. z o.o.,
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Ziemi Kociewskiej Sp. z o.o.

Rada Miasta będzie wsparciem strategicznym przy realizacji strategii oraz podejmowaniu decyzji strategicznych.

Ponadto w Strategii znajdują się działania, za których realizację odpowiadać mogą organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy z terenu miasta, partnerzy społeczno - gospodarczy. Stąd istotne jest również wdrażanie skutecznych mechanizmów współdziałania między Miastem i pozostałymi zainteresowanymi.

Rysunek 3. Podział zadań realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Strategia Rozwoju Miasta Starogard Gdański będzie wdrażana poprzez wykorzystanie instrumentów obejmujących narzędzia programowe i finansowe, których zakres przedmiotowy lub kierunki wydatkowania środków podlegają bezpośredniej kontroli ze strony organów samorządu. Należą do nich m.in. programy branżowe, strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów, uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko- i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, projekty międzysektorowe i międzyorganizacyjne, w tym zlecenie organizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym.

Dodatkowo, rekomendowane jest również przyjęcie i aktualizacja szczegółowych programów i planów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji w zakresie celów wskazanych w Strategii w poszczególnych dziedzinach (np. pomocy społecznej, ochrony środowiska, rewitalizacji, gospodarki niskoemisyjnej oraz pozostałych strategii i programów

jednorocznych).

Ważnym aspektem wdrażania Strategii jest również zachęcanie lokalnej społeczności do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji zaplanowanych działań, przyczyniających się do rozwoju społeczno – gospodarczego Miasta. Pełna wersja Strategii znajdować się będzie na stronie internetowej Miasta oraz dostępna będzie w Urzędzie Miasta do wglądu.

Monitoring wdrażania Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami i celami. Zbierane w procesie monitoringu dane posłużą do ewaluacji Strategii. Będzie ona polegała na gromadzeniu i opracowywaniu informacji zbieranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych.

Monitorowanie umożliwi:

- bieżącą ocenę realizacji działań i osiągnięcia celów,
- prognozowanie możliwych zmian wdrażania Strategii,
- podjęcie czynności naprawczych i zabezpieczających,
- informowanie lokalnej społeczności o osiągniętych efektach,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości Strategii. W szerokim pojęciu proces ten musi odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy społeczności lokalnej, w wąskim zaś aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji oceny zapisów strategii np. wskaźników realizacji celów i działań strategii, rozwiązywanie problemów.

Ewaluacji podlegać będzie: materiał empiryczny stanowiący podstawę do analiz i ocen oraz ocena trafności, skuteczności, efektywności, użyteczności, trwałości i spójności.

Sprawozdawczość na potrzeby monitoringu i ewaluacji będzie realizowana w okresach rocznych, w oparciu o analizę wskaźnikową, na podstawie własnych danych i informacji pozyskanych od realizatorów działań. Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie będzie Prezydent Miasta, który realizuje swoje zadania poprzez jednostki podległe.

Ponadto do ewaluacji zostanie wykorzystana metoda samodzielnej oceny stopnia realizacji Strategii i osiągniętych efektów, dokonywana siłami własnymi na podstawie zbioru informacji pochodzących ze sprawozdań i raportów. Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania Strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych w niej działań.

Informacje nt. stopnia realizacji Strategii zawarte będą przede wszystkim w sporządzanym, w terminie do dnia 31 maja każdego roku, raporcie o stanie miasta, który wynika z nałożonego obowiązku na jednostki samorządu terytorialnego określonego w art. 28aa ust.

1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.).

Prowadzony monitoring pozwoli na wykrycie zagrożenia w realizacji danego działania i osiągnięcia założonych rezultatów oraz na ewentualną konieczność aktualizację lub zmianę planowanych do realizacji działań lub podmiotów współpracujących przy ich realizacji.

8. Źródła finansowania Strategii Rozwoju

Zaplanowane do realizacji działania wskazane w Strategii, oprócz odpowiednich zasobów ludzkich i rzeczowych, muszą posiadać odpowiednie zasoby finansowe. Efektywna polityka rozwoju Miasta powinna wykorzystywać dostępne zewnętrzne środki finansowe oraz być dostosowana do możliwości budżetowych Miasta. Miasto Starogard Gdański, przystępując do realizacji danego działania, w pierwszej kolejności analizuje możliwość pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania na ten cel, do których zaliczyć można:

- środki pochodzące z budżetu państwa,
- środki budżetowe jednostek samorządu terytorialnego województwa, powiatu,
- fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego, Inicjatyw Wspólnotowych,
- fundusze celowe np. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy Funduszu Sprawiedliwości,
- fundusze Europejskiego Instrumentu Odbudowy Fundusz Odbudowy (w tym Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności),
- inne fundusze, np. Fundusze Norweskie, fundusze EOG,
- środki sektora pozarządowego oraz środki prywatne w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego,
- kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe rynku kapitałowego.

Główne źródło finansowania działań oraz wkładu własnego stanowi budżet Miasta. Część działań przewidzianych w Strategii należy do zadań własnych Gminy Miejskiej Starogard Gdański. Wobec tego środki na te działania pochodzą będą z dochodów własnych Miasta. Realizacja części działań zakłada również współpracę z innymi jednostkami organizacyjnymi, spółkami komunalnymi, stowarzyszeniami, pozostałymi partnerami. Współpraca ta może również opierać się na wspólnym finansowaniu działań, partnerstwie publiczno – prywatnym, przekazaniu dotacji na ich realizację.

Poniżej opisano fundusze i środki zewnętrzne, które stanowią potencjalne źródła finansowania działań strategicznych.

Fundusze Europejskie na lata 2021-2027

Polityka spójności na lata 2021-2027 ma obejmować następujące fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+) oraz Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST).

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego służy wzmocnieniu spójności gospodarczej i społecznej UE, w tym ma łagodzić dysproporcje w rozwoju europejskich regionów i zmniejszać braki w zakresie rozwoju regionów znajdujących się w najmniej korzystnej sytuacji.

Fundusz Spójności służy redukowaniu dysproporcji gospodarczych i społecznych oraz promowaniu zrównoważonego rozwoju. W jego ramach realizowane są strategiczne projekty w obszarach ochrony środowiska i transportu, w tym transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T).

Europejski Fundusz Społeczny+ ma być głównym narzędziem UE służącym zwiększaniu spójności społecznej i gospodarczej, odpowiadaniu na wyzwania rynku pracy i wyzwania społeczne oraz stymulowaniu zrównoważonego rozwoju gospodarczego poprzez inwestowanie w kapitał ludzki.

Powyższe fundusze polityki spójności będzie uzupełniał **Fundusz Sprawiedliwej Transformacji**. Jest on częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, a jego celem jest łagodzenie skutków społecznych i ekonomicznych transformacji energetycznej.

Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wspierają przedsięwzięcia, w formie instrumentów zwrotnych, z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (RFRD) stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli.

Funduszu ma również na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych. Rozwój lokalnej infrastruktury drogowej stanowi przy tym działanie komplementarne do inicjatyw podejmowanych na szczeblu krajowym w odniesieniu do budowy systemu autostrad i dróg ekspresowych, przyczyniając się do stworzenia spójnego i zintegrowanego systemu transportowego.

Program Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym, z wyłączeniem stałej działalności kulturalnej podmiotów. Skierowane są do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, instytucji filmowych, szkół i uczelni wyższych, jednostek samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, kościołów i związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych. Wyjątek stanowi jeden program – Ochrona zabytków, w ramach którego osoby fizyczne mogą również składać wniosek o wsparcie.

Fundusze norweskie i EOG 2014-2021

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG) to forma bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Islandię, Norwegię, i Lichtenstein nowym członkom UE – kilkunastu państwom Europy Środkowej i Południowej oraz krajom bałtyckim. Głównym celem Funduszy norweskich i Funduszy EOG jest przyczynianie się do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie EOG oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

Za koordynację wdrażania Funduszy norweskich i EOG w Polsce odpowiada Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju.

Programy w ramach III edycji Funduszy norweskich i EOG będą wdrażane do 2024 r. Wyjątek stanowi Fundusz Współpracy Dwustronnej, który będzie wdrażany do 30 kwietnia 2025 r.

Do programów tych należą:

- Rozwój przedsiębiorczości i innowacje,
- Rozwój Lokalny,
- Badania naukowe,
- Edukacja,
- Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu,
- Kultura,
- Zdrowie,
- Sprawiedliwość,
- Sprawy Wewnętrzne,
- Fundusz Współpracy Dwustronnej,
- Pomoc Techniczna,
- Fundusz NGO,

— Social Dialogue-Decent Work.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Jest to kompleksowy program reform i projektów strategicznych. Jego celem jest wzmocnienie odporności gospodarczej i społecznej oraz budowa potencjału polskiej gospodarki na przyszłość. Powyższy Program ma odbudować kondycję gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 i zapewnić jej większą odporność na przyszłe nieprzewidziane okoliczności. Środki przyznawane w ramach programu mają być przeznaczone na modernizację technologiczną, trafić do rodzimych firm oraz poprawić jakość życia Polaków i konkurencyjność naszej gospodarki.

W ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności Polska będzie miała do dyspozycji ok. 58,1 mld euro, w tym: 23,9 mld euro w formie dotacji oraz 34,2 mld euro w pożyczkach. Środki będą do wykorzystania do 2026 roku.

Środki muszą być przeznaczone na konkretne inwestycje, wpisujące się w kluczowe obszary dla UE: infrastruktura, transport, energia i środowisko, innowacje, cyfryzacja, zdrowie, społeczeństwo oraz spójność terytorialna.

Wobec powyższego, Plan odbudowy ma na celu zbudowanie odporności poprzez realizację projektów w następujących obszarach

1. Odporne społeczeństwo:
  - Ochrona zdrowia.
  - Edukacja.
2. Odporne państwo:
  - Cyfryzacja usług publicznych
  - Infrastruktura i komunikacja
3. Odporna gospodarka:
  - Umiejętności.
  - Nowe technologie.
4. Odporne środowisko:
  - Budynki.
  - Energetyka.

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018 – 2030 (PROO) i Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (FIO).

PROO to program bezpośredniego wsparcia rozwoju polskich organizacji obywatelskich. Dotacje w ramach programu będą przydzielane na rozwój instytucjonalny organizacji oraz realizację ich celów statutowych. Dotacje będzie można uzyskać zarówno na realizację

wieloletniej strategii rozwoju organizacji, budowę kapitału żelaznego, ale także np. na zaspokojenie nagłych potrzeb w sytuacjach awaryjnych. Są uruchamiane konkursy dla mediów obywatelskich, organizacji strażniczych, think tanków.

Celem FIO jest natomiast dofinansowywanie projektów mających na celu zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. Dotację można otrzymać na projekt społeczny. Zakres możliwych do zrealizowania działań obejmuje wszystkie obszary działalności pożytku publicznego. W ramach Programu wydzielone zostały cztery priorytety: „Małe Inicjatywy”, „Aktywne Społeczeństwo”, „Aktywni Obywatele”, „Silne Organizacje Pozarządowe”.

Fundusz Inwestycji Samorządowych

Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany jest przez Polski Fundusz Rozwoju. Fundusz powstał z myślą o zapewnieniu kapitału niezbędnego dla realizacji inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Fundusz oferuje kilka instrumentów finansowych: kapitał wspólnika/akcjonariusza, pożyczka wspólnika/akcjonariusza, dług podporządkowany względem finansowania bankowego. Samorządy dokonują wyboru wspólnika, jako akcjonariusza w trybie procedur konkurencyjnych. Głównym sektorami objętymi tą formą finansowania są zadania użyteczności publicznej i zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno – kanalizacyjny, infrastruktura społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia. Samorządy mogą pozyskać również środki na obiekty: infrastruktury sportowej, infrastruktury wspierającej biznes czy infrastruktury miejskiej.

Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Analiza SWOT – Położenie i infrastruktura komunikacyjna	15
Tabela 2. Analiza SWOT – Demografia	15
Tabela 3. Analiza SWOT – Gospodarka i rynek pracy	16
Tabela 4. Analiza SWOT – Kultura, sport i rekreacja	17
Tabela 5. Analiza SWOT – Infrastruktura techniczna.....	18
Tabela 6. Analiza SWOT – Ochrona środowiska	19
Tabela 7. Analiza SWOT – kapitał społeczny	20
Tabela 8. Analiza SWOT – Pomoc społeczna	21
Tabela 9. Cele strategiczne i operacyjne	23
Tabela 10. Cel strategiczny: 1. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej miasta i rozwój kapitału społecznego mieszkańców.....	26
Tabela 11. Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy miasta oparty na innowacyjności i wdrażaniu nowych technologii.....	31
Tabela 12. Cel strategiczny 3: Zrównoważony rozwój przestrzenny miasta w oparciu o dobrze zaprojektowaną i zrealizowaną infrastrukturę techniczną.....	34
Rysunek 1. Granice jednostek urbanistycznych wyznaczonych na terenie Starogardu Gdańskiego.....	39
Rysunek 2. Obszary stanowiące potencjał rozwojowy miasta Starogard Gdański	48
Rysunek 3. Podział zadań realizacji Strategii	51